

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 6.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 12. februar 1944.

Bladid verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

Kapitalista- umboðsmenn

Hvi illskast Richard Long og aðrir fólkaflokksmenn tá ið teir verða nevndir kapitalistaumboðsmenn?

Veit harra Long ikki, at tað eru tvær maktir, ið berjast í verðini nevnliga kapitalmaktin og hin ognarleysa arbeidarafjeldin?

Veit harra Long ikki, at við aðrari av hesi maktini má hann sum lögtingsmaður berjast?

Hvønn av hesum stríðandi stættum hevur harra Long valt at berjast við, og hvørjum berjist hann ímóti?

Føroya arbeidarafjeld hevur lagt nøkur mál inn á ting ígjøgnum árin, og mong av hesum málum eru niðurstemmað á tingi. Eru tað umboðsmenn fyri arbeidarastættin, ið stemmað slík mál niður?

Eisini í tingsetuni fyri 1942 lógu mál frá arbeidarastættinum á tingborði. Flest øll vórðu niðurstemmað. Hvi?

Eg skal her nevna nøkur mál, sum arbeidsmenn hava lagt inn á ting og sum vit javnaðarmenn av allari megí hava roynt at fremja; men av tí at vit bert eru 5 javnaðarmenn, hava vit ikki fingið framt hesi mál. Hinir 20 tingmenn vóru ímóti krøvum arbeidarans. Er tað tí, at teir eru arbeidarans-umboðsmenn?

Føroya arbeidsmannafelag legði inn á ting skriv, ið greiddu frá, hvussu tvørligt tað er at fáa døgurðamat, teir bóðu tingið gera útveg fyri at rationera kjøt og gera lóg, ið álegði øllum, ið selja fisk, at selja til landsins íbúgvarar. Vit javnaðarmenn ásanna, at landsins íbúgvarar skulu eiga fyrsta rætt til at keypa fisk til døgurðamat, og vit settu fram uppskot til lóg at geva Føroya fólki henda rætt. Hetta uppskot varð niðurstemmað av 20-manna kapitalistaveldinum á Føroya lögtingi.

Somu lagnu fekk uppskot javnaðarmanna um at geva hvørjum av Føroya íbúgvarum rætt at keypa ein seyð um árið.

Javnaðarmenn settu fram uppskot um, at allar inntøkur niðan fyri 2600 kr. skulu verða skattafriar viðv. løgtingsskatti, meðan tær størstu inntøknar skuldu rinda somikið meira, at løgtingið ikki bert skuldi fáa líka nógv, men har umframt nøkur hundrad túsund krónur aftrat. Hetta varð felt av 20-manna kapitalistaveldinum.

Hýringarkontór. Hetta mál ið var reist av javnaðarmönnum, men felt av 20-manna kapitalistaveldinum, sum vil at eingin skal sleppa at sigla uttan teir, sum standa við hógvuni í hondini og trygla kapitalistarnar um pláss at sigla.

Fertumerkir. Eisini hetta mál varð felt av 20-manna kapitalistaveldinum, sum vil forða arbeidsmonnum at fáa feriu við lön. Hetta krav arbeidarafelagsins og mong onnur vórðu og verða feld av teim monnum, sum illskast hvørja ferð, vit nevna teir kapitalistaumboðsmenn.

Javnaðarmenn hava stovnað vinnulánsgrunn löttingsins fyri at kunna veita fiskimonnum lán fyri skip og bátar, sum teir sjálvir kunnu eiga og harvið frigera seg frá kapitalistaokinum. Vit settu uppskot um, at ríkmenn skuldu hava skyldu at seta pengar í vinnulánsgrunnin fyri, at hann kann gerast førur fyri at veita so munandi lán, at allar hendur kunna koma í arbeid. Men hvør feldi uppskot okkara? — Tað gjerdi 20-manna veldið, sum er samansett av 12 fólkaflokksmonnum og 8 sambandsmonnum, teim 20 kapitalistaumboðsmönnum.

J. H. Danbjørg.

Viðmerking.

Surr, burrr....

Richard Long sigur ikki færri enn 4—fýra — ferðir í einum litlum petti, at longu undan kríggnum hevði stáurin eftirgivið Vágs kommunu 250.000 kr. av ravmagnsskuldini.

Men í somu grein sigur hann at tingið í fyrri árið hjálpti Vágs

kommunu av av við sama skuldening við at rinda státin út og yvirtaka statsins krav uppá kommununa.

Viðari greiður hann frá, at tingið í fjør strikaði 250.000 kr. av sínum kravi uppá kommununa.

Hvussu kann ein skylda 250.000 kr., tá ið ein hevur fingið eftirgivið henda pening.

Hvussu kann nú Vágs kommuna hava fingið eftirgivið 250.000 kr., og kortini noyðast annaðhvørt sjálv at rinda ella fáa lögtingið at hjálpa sær at rinda sama pening.

Surr, burrr má hava sjóðað verri enn nøkur skinnfluga í heilanum á Richard Rong, tá ið hann hevur borið henda rebbus í heim.

Sannleikin er sjálvandi, at Richard Long er komin fyri at siga ein fýra og fleiriherða ósannind. Stáurin hevði ikki eftirgivið Vágs kommunu tær 250.000 kr. Vágs kommunu hevði samráðst við státin um at fáa peningin eftirgivan. Stáurin víðgjærði umbønina við vælvild, men hevði onga endiliga stæðu tikið, tá ið sambandið við Danmark varð kvett tann 9. april 1940.

Er hann so fast grógvin.

Richard Long sigur tað vera »ósat«, »púra uppspinn«, at hann skal hava reist málið um, at tingið skuldi fara undir stórhalaveiðu í summar.

Men kortini stendur hansara flokkur undir umsóknini til tingið um stórhalaveiðu.

Og kortini varð málið borið fram á tingið av sjálvum Richard Long.

Er so ikki Richard Long uppröknaður, tá ið hansara flokkur leggur mál á ting?

Talar Richard Long ikki eisini fyri seg sjálván, tá ið hann ber mál fram á ting fyri flokk sín?

Ella er tað so, at Richard Long longu við tingsetunnar byrjan var so fast grógvin í fólkaflokkin, at hansara egni flokkur »framburðsfelagsflokkurin«, ikki tordi at rokna við honum?

Sannleikin er kanska tann, at Richards Longs hjarta var og er

so heilt og fult við fólkaflokkinum, at hansara tala fyri framburðsfelagsflokkin einans er svængonga og hým, ið einki hevur við hansara hjarta at gera.

Hvalaveiðuundirskotið.

Richard Long sigur, at tað er »púra uppspinn«, at hin umbugsada hvalaveiða verður at kosta tinginum 150.000 kr. í undirskot.

Men í sama andarbaldi víðgongur hann, at nevndin, ið víðgjærði málið hevði hildið, at um hvalastøðirnar vóru nýttar, var at kvíða fyri einum undirskoti uppá 150.000 kr.

Hvat annað er at gera enn at nýta hvalastøðirnar um hvalaveiða verður drivin?

Sleipistøðirnar heldur nevndin og R. L. — og tá vil einki undirskot verða, verður hildið fram.

Vit trúgva ikki, at beddingsarbeidi og hvalauppskurðararbeidi kann verða gjørt í senn á sama plássi.

Og um so er, sleppur ein valla undan at nýta hvalastøðirnar.

So hava vit undirskotið, í minsta lagi 150.000 kr.

Tað var tað, at einki var til at gjalda hetta undirskot, ið vit funnst at, og sum R. L. var heilavillur av, at vit skuldu hætta okkum at geva.

Hann verður at svelgja ta einu og hálvu mill. í undirskoti.

Richard Long hevur ásannað, at figgjarætlan fólkaflokksins fyri 1944 ongar inntøkur hevði til at rinda tær av tinginum játtadu 250.000 kr. til Vágs kommunu, 100.000 kr. * donsk flottarfólk, 150.000 kr. * hækkan av ellisrentuni o.s. 20.000 kr. * búnaðarskúla, 30.000 kr. * útvarp.

Og vit vóna, at hann, tá ið hann hevur lisið greinina, ið vit hevdu seinast um vegpeningsundirskotið uppá 660.000 kr., eisini vil ásanna, at heldur ikki til rindan av hesum troti hevði fólkaflokkurin nakað á figgjarætlan síni fyri 1944.

Hampiltgur maður í eygsjón.

So er einki eftiri av R. Longs trætan ímóti, at fólkaflokkurin